

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกีฬามีความสำคัญต่อประชาชนและประเทศ ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างเสริมสุขภาพ และสมรรถภาพที่ดี ตลอดจนสามารถปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้เป็น ค่านิยม เกิดความสามัคคีของคนในชาติ สร้างความภาคภูมิใจ แรงบันดาลใจ สร้างรายได้ อาชีพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, 2550) จากความสำคัญ ของกีฬาที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ประเทศไทยจึงได้กำหนดให้มีแผนพัฒนา การกีฬาแห่งชาติเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนากีฬาของประเทศ โดยมีหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนากีฬาของประเทศตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย [กกท.] คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยฯ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และสมาคมกีฬาจังหวัด

สมาคมกีฬาจังหวัดเป็นองค์กรกีฬาส่วนภูมิภาค ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬา ของจังหวัด ด้วยการส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนได้เล่นกีฬา สนับสนุนให้นักกีฬาทุกกลุ่ม ทุกระดับ ได้มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเพื่อพัฒนาความสามารถของนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ในการแข่งขันทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติ ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการ ทำหน้าที่บริหารและดำเนินงานกิจการของสมาคม (กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, 2550, หน้า 39; กวรกีฬาแห่งประเทศไทย, 2549, หน้า 20; ข้อบังคับการกีฬาแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 6, 2530; พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2528, 2548) และมีการกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นผู้กำกับดูแลและให้การสนับสนุน จากการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของสมาคมกีฬาจังหวัด ทำให้สมาคมกีฬาจังหวัดสร้างนักกีฬา ที่มีความสามารถและได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนทีม ชาติไทยเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ เช่น กีฬาโอลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 29 ณ สาธารณรัฐ ประชาชนจีน ได้สิทธิเข้าร่วมการแข่งขัน จำนวน 4 คน กีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 24 ณ ประเทศไทย ได้สิทธิเข้าร่วมการแข่งขัน จำนวน 33 คน และได้สร้างผลงานในการแข่งขันซีเกมส์โดยได้รับ เหรียญรางวัลจำนวน 35 เหรียญ คือ 16 เหรียญทอง 15 เหรียญเงิน และ 4 เหรียญทองแดง (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2551, หน้า 50)

ประสิทธิผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสมาคมกีฬาจังหวัด ประกอบด้วย ด้านบริหารงาน ด้านพัฒนาบุคลากร และด้านผลสำเร็จในการแข่งขันกีฬา (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2553) พบว่า ด้านบริหารงาน ร้อยละ 60 ของสมาคมกีฬาจังหวัด มีการบริหารงานเป็นไปตามข้อบังคับการกีฬาแห่งประเทศไทยฉบับที่ 6 ว่าด้วยการควบคุมสมาคมซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการกีฬาหรือการส่งเสริมกีฬาโดยตรง พ.ศ.2530 และข้อบังคับของสมาคมกีฬาจังหวัด เช่น มีการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ประชุมคณะกรรมการบริหาร มีการจัดทำแผนงานหรือโครงการประจำปี และมีการรายงานผลการดำเนินงานต่อการกีฬาแห่งประเทศไทยภายในระยะเวลาที่กำหนด สำหรับด้านพัฒนาบุคลากร พบว่า ร้อยละ 42 ของสมาคมกีฬาจังหวัด มีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ทางด้านกีฬา ส่วนด้านผลสำเร็จจากการแข่งขันกีฬา ซึ่งพิจารณาจากการแข่งขันกีฬายาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 26 ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ร้อยละ 48 ของสมาคมกีฬาจังหวัด ได้รับเหรียญรางวัลและมีการพัฒนาอันดับที่ดีขึ้นจากการแข่งขันกีฬายาวชนแห่งชาติ ร้อยละ 3 ของสมาคมกีฬาจังหวัดไม่ได้รับเหรียญรางวัลจากการแข่งขันกีฬายาวชนแห่งชาติ และจากการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 38 ณ จังหวัดตรัง พบว่า ร้อยละ 47 ของสมาคมกีฬาจังหวัด ได้รับเหรียญรางวัลและมีการพัฒนาอันดับที่ดีขึ้นจากการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า สมาคมกีฬาจังหวัดส่วนใหญ่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของจังหวัด ทั้งนี้จากรายงานผลการวิจัยสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสมาคมกีฬาจังหวัด พบว่า ผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดยังขาดความรู้และประสบการณ์ด้านกีฬา การบริหารงานยังไม่เป็นมืออาชีพ และส่วนใหญ่มีการกิจหรือหน้าที่ประจำจึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการทำงานให้กับสมาคมกีฬาจังหวัด บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดความรู้และประสบการณ์ด้านกีฬางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการฝึกซ้อมและการแข่งขันไม่เพียงพอ ไม่มีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งขาดการประเมินผลและขาดระบบบริหารจัดการที่ดี ทำให้สมาคมกีฬาจังหวัดไม่สามารถดำเนินงานให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การพัฒนากีฬาของจังหวัดยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2542; คณะกรรมการการกีฬา, 2547; สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547) การดำเนินงานให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลการดำเนินงานของสมาคมกีฬา (คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551, หน้า 26; Daprano, 2001)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัดมีความสำคัญ หากสมาคมกีฬาจังหวัดสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของจังหวัดด้วยการส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนได้เล่นกีฬา นักกีฬาทุกกลุ่ม ทุกระดับ ตลอดจนบุคลากรทางการกีฬา

ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะกีฬา มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขัน และพัฒนาขีดความสามารถของ นักกีฬาให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขัน ได้รับเหรียญรางวัล มีการพัฒนาลำดับที่หรือสถิติที่ดีขึ้น ในการแข่งขัน ย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนาการกีฬาในระดับจังหวัดและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศใน การแข่งขันกีฬาระดับชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานการกีฬาของประเทศให้ประสบความสำเร็จ มีความเป็นเลิศในการแข่งขันทั้งระดับชาติและนานาชาติ ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

จากรายงานผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า มีการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของ สมาคมกีฬาจังหวัด แต่ยังไม่มีการศึกษาปัจจัยด้านการบริหารและความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย ด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัดที่จะทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านการบริหาร หรือตัวแปรที่ส่งผลทำให้การดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัดประสบผลสำเร็จหรือเกิดประสิทธิผล จึงทำให้ขาดสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัดให้ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริม และพัฒนาการกีฬาของจังหวัด ดังนั้นจึงเห็นควรมีการศึกษาเรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด” เพื่อศึกษาปัจจัยและวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด โดยใช้ โปรแกรมลิสเรลซึ่งเป็น โปรแกรมที่มีลักษณะเด่นที่สำคัญ คือ สามารถวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุทั้งโมเดลแบบอิทธิพลทางเดียวและแบบอิทธิพลย้อนกลับ (Recursive or Non-recursive Models) รวมทั้งสามารถแยกส่วนความแปรปรวนและความคลาดเคลื่อนของการวัด ตลอดจน สามารถตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อนำข้อมูล ไปวิเคราะห์จะได้ผลการวิเคราะห์ที่ถูกต้องมากขึ้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 10-11) ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้ได้สารสนเทศเชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล สมาคมกีฬาจังหวัด เพื่อให้ผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัดให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย และเกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด
2. เพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล สมาคมกีฬาจังหวัด
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด และเพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด คำถามการวิจัยมีดังนี้

1. มีปัจจัยด้านการบริหารอะไรบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด
2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัดมีลักษณะเป็นอย่างไร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับใด และสามารถทำนายประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัดได้เท่าไร

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประมวลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทางการบริหารและพฤติกรรมองค์การ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ประสิทธิภาพสมาคมกีฬาจังหวัด ใช้แนวคิดของ กิบสัน, อีแวนซ์วิช และดอนเนลลี (Gibson, Ivancevich, & Donnelly, 1991) แบ่งประสิทธิผลออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผลงาน (Production) ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) ด้านความพึงพอใจ (Satisfaction) ด้านความสามารถในการปรับตัว (Adaptiveness) ด้านการพัฒนา (Development) และด้านความอยู่รอดขององค์กร (Survival) สำหรับปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด ได้มาจากการประมวลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบจากรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล องค์การและพฤติกรรมองค์การ แล้วนำมาประยุกต์เป็นตัวแทนที่ใช้ในการศึกษา สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด ประกอบด้วย คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ภาวะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด และบรรยากาศองค์การ ของสมาคมกีฬาจังหวัด (ชยาทิศ กัญหา, 2550, บทคัดย่อ; ชงชัย สันติวงษ์, 2540, หน้า 6-7; ภรณ์ (กิริติบุตร) มหานนท์, 2529, หน้า 77; Center for Organizational Excellence, 2009; Ivancevich & Matterson, 1987, p. 17 อ้างถึงใน ชงชัย สันติวงษ์, 2540, หน้า 12; McClelland & Winter, 1987, pp. 315-318) โดยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนที่ใช้ในการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ใช้แนวคิดของเบส และสต็อกคิล (Bass & Stogdill, 1990) ซึ่งแบ่งคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านประสบการณ์การบริหาร (Administrative Experience) ด้านความสามารถในการบริหาร (Administrative Capability) และด้านสติปัญญาความเฉลียวฉลาด (Intelligence Ability) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับ

ผู้บริหารในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิผล (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544; ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญจิตติ และธนวรรณ ตั้งสินทรัพย์ศิริ, 2550) สอดคล้องกับการศึกษาของ ภารดี อนันต์ภาวี (2545, บทคัดย่อ) ที่พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กร (ธนวิน ทองแพง, 2549, บทคัดย่อ; Hoy & Miskel, 1991, pp. 286-291)

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ใช้แนวคิดของแมคเคนแลนด์ และวินเทอร์ (McClelland & Winter, 1987, pp. 315-318) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ผู้บริหารที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความต้องการที่จะทำงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมาย ทำให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กร สอดคล้องกับการศึกษาของ มิสเกลและดอโรธี (Miskel & Dorothy, 1985, p. 87) ที่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กร (ประยงค์ ชูรักษ์, 2548, บทคัดย่อ; เปรมสุริย์ เชื้อทอง, 2536)

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ใช้แนวคิดของเบส และ เบสและอวอลิโอ (Bass, 1990; Bass & Avolio, 1994) ประกอบด้วย ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง (Transformation) และ ผู้นำแบบแลกเปลี่ยนให้รางวัลตามสถานการณ์ (Transactional Reward Situation) เป็นภาวะผู้นำที่จะทำให้อุบัติการณ์เกิดความไว้วางใจ รู้สึกชื่นชม ให้ความจงรักภักดี เคารพนับถือต่อผู้นำ และสามารถโน้มน้าว ชักจูงให้ผู้นับตามทุ่มเทความสามารถในการทำงานให้องค์การประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิผลขององค์กร เพราะประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรขึ้นอยู่กับความสามารถในการนำและการใช้ภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ รูล์ (Ruhl, 1985) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กร (ประยงค์ ชูรักษ์, 2548, บทคัดย่อ; Hassell, 1985; Miskel & Dorothy, 1985; Reid, David, & Peter, 1988; Stewart, 1996)

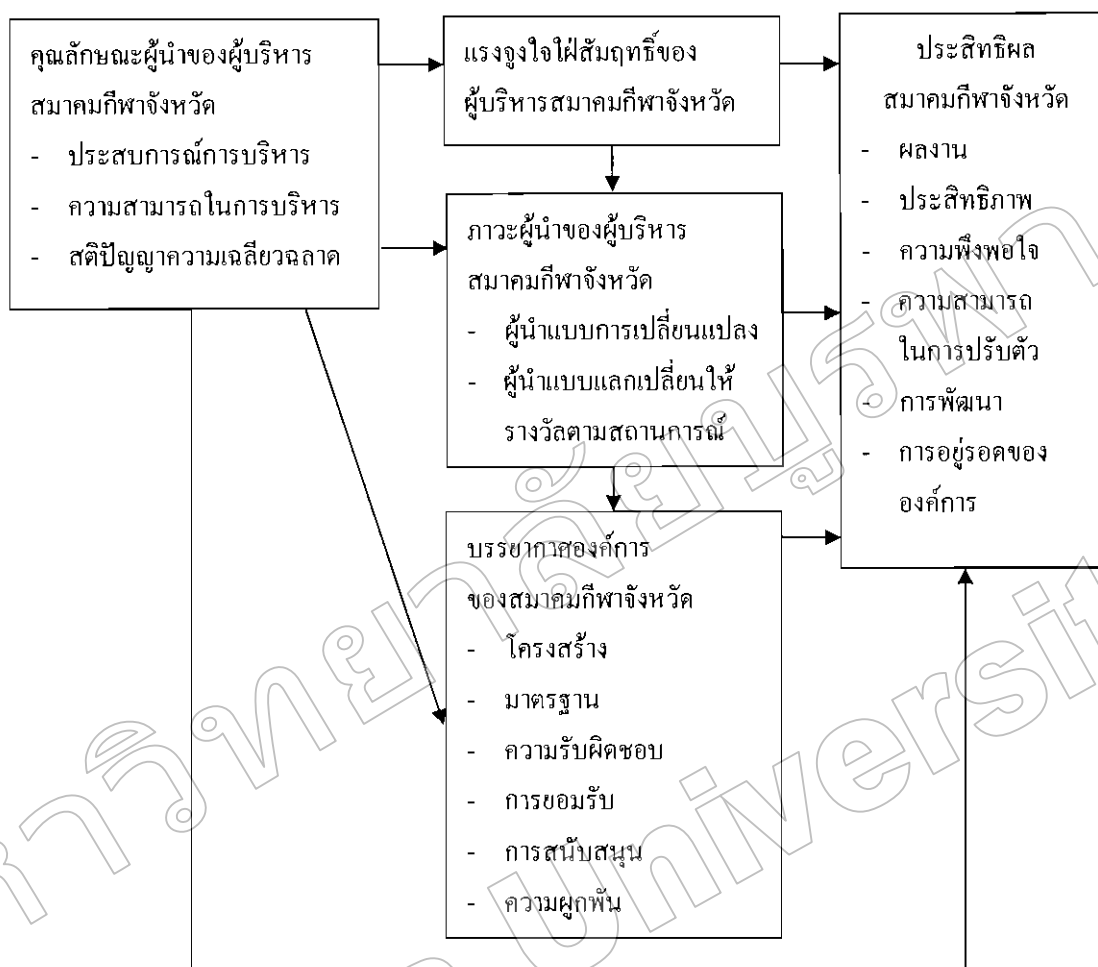
4. บรรยากาศขององค์กรของสมาคมกีฬาจังหวัด ใช้แนวคิดของ ลิทวินและสตริงเจอร์ (Litwin & Stringer, 2002) ซึ่งแบ่งบรรยากาศองค์กรออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง (Structure) ด้านมาตรฐาน (Standard) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านการยอมรับ (Recognition) ด้านการสนับสนุน (Support) และด้านความสัมพันธ์ (Relationship) บรรยากาศองค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กรให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับการศึกษาของ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2543, บทคัดย่อ) ที่พบว่า บรรยากาศองค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กร (ภารดี อนันต์ภาวี, 2548, บทคัดย่อ)

จากการประมวลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด และส่งผลทางอ้อมผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดภาวะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด บรรยายกาสองค์การของสมาคมกีฬาจังหวัดไปยังประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด และส่งผลทางอ้อมผ่านบรรยากาศองค์การของสมาคมกีฬาจังหวัด ไปยังประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด และส่งผลทางอ้อมผ่านบรรยากาศองค์การของสมาคมกีฬาจังหวัดไปยังประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด
4. บรรยากาศองค์การของสมาคมกีฬาจังหวัดส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการประมวลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1-1

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสมาคมกีฬาจังหวัด โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย มีดังนี้

1. เป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนาการบริหารงานสมาคมกีฬาจังหวัด ผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานและพัฒนาคำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัด
2. เป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสมาคมกีฬาจังหวัด ผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดและภารกิจแห่งประเทศไทยในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลและให้การสนับสนุนสมาคมกีฬาจังหวัด ได้ใช้เป็นข้อมูลวางแผนจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและบุคลากรของสมาคมกีฬาจังหวัด

3. เป็นการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกีฬา เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิจัยขั้นสูง โดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและโมเดลลิสมหาบูรณาการในการศึกษา ซึ่งยังไม่เคยมีการศึกษามาก่อนสำหรับองค์การกีฬาของประเทศไทย ผลการวิจัยจึงเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกีฬา และสามารถใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานสมาคมกีฬาจังหวัด

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ประสิทธิภาพสมาคมกีฬาจังหวัด เป็นการศึกษาประสิทธิภาพสมาคมกีฬาจังหวัด ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผลงาน ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพึงพอใจ ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านการพัฒนา และด้านการอยู่รอดขององค์กร

1.2 ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพสมาคมกีฬาจังหวัด เป็นการศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมองค์กร ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ภาวะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด และบรรยากาศองค์การของสมาคมกีฬาจังหวัด

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดจำนวน 76 จังหวัด จำนวน 1,444 คน และผู้อำนวยการศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทยจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 75 คน รวมทั้งสิ้น 1,519 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดที่ดำรงตำแหน่ง นายกสมาคม อุปนายกสมาคม เลขาธิการ เหรัญญิก ปฏิคม นายทะเบียน ประชาสัมพันธ์ กรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานสมาคม และผู้อำนวยการศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทยจังหวัด รวมจังหวัดละ 8 คน จำนวน 60 จังหวัด รวม 480 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Dependent Variable) ได้แก่

3.1.1 คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ประกอบด้วย ด้านประสิทธิภาพการบริหาร ด้านความสามารถในการบริหาร และด้านสติปัญญาความเฉลียวฉลาด

3.1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด

3.1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ประกอบด้วย ผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลง และผู้นำแบบแลกเปลี่ยนให้รางวัลตามสถานการณ์

3.1.4 บรรยายองค์การของสมาคมกีฬาจังหวัด ประกอบด้วย ด้านโครงสร้าง ด้านมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการยอมรับ ด้านการสนับสนุน และด้านความผูกพัน

3.2 ตัวแปรตาม (Independent Variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพผลสมาคมกีฬาจังหวัด ประกอบด้วย ด้านผลงาน ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพึงพอใจ ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านการพัฒนา และด้านการอยู่รอดขององค์กร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การกีฬาแห่งประเทศไทย (Sports Authority of Thailand) หมายถึง รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 มีชื่อย่อเรียกว่า กกท. มีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของประเทศไทย รวมทั้งทำหน้าที่ในการส่งเสริมกิจการกีฬาและควบคุมสมาคมกีฬา ตามมาตรา 48 และมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528
2. คณะกรรมการกีฬาจังหวัด (Provincial Sports Commission) คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของจังหวัด
3. สมาคมกีฬาจังหวัด (Provincial Sports Associations) หมายถึง สมาคมกีฬาจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 78 ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ.2535 และมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของจังหวัด
4. ผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด (Provincial Sports Associations Administrators) หมายถึง คณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารและดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัด
5. ประสิทธิภาพผลสมาคมกีฬาจังหวัด (Effectiveness of Provincial Sports Associations) หมายถึง การบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัดเกี่ยวกับการบริหารงาน การพัฒนานักกีฬาและบุคลากร การได้รับเหรียญรางวัล การพัฒนาลำดับที่หรือสถิติในการแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ
6. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด (Leader Characteristics of Provincial Sports Association Administrators) หมายถึง ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถในการบริหาร และสติปัญญาความเฉลียวฉลาดของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด ที่นำมาใช้ในการบริหารงานสมาคมกีฬาจังหวัด เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย
7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด (Achievement Motives of Provincial Sports Association Administrators) หมายถึง การที่ผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด

มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ เอาใจใส่ในการทำงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจนเหมาะสมและไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค ที่เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัดสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมาย

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด (Leadership of Provincial Sports Association Administrators) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดในการโน้มน้าว กระตุ้น จูงใจให้บุคลากรยอมรับ และทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้การดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัดสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมาย โดยแบ่งภาวะผู้นำเป็น 2 แบบ คือ ผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงและผู้นำแบบแลกเปลี่ยนให้รางวัลตามสถานการณ์

9. ผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลง (Transformational) หมายถึง วิธีการที่ผู้บริหาร สมาคมกีฬา จังหวัด โน้มน้าว กระตุ้น จูงใจบุคลากร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล โดยทำงานเพื่อผลประโยชน์ของสมาคมกีฬาจังหวัดมากกว่าตนเอง รวมทั้งเห็นคุณค่าและความสำคัญของผลสำเร็จ ในการดำเนินงานของสมาคมกีฬาจังหวัด

10. ผู้นำแบบแลกเปลี่ยนให้รางวัลตามสถานการณ์ (Transactional Reward Situation) หมายถึง วิธีการที่ผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัดให้สิ่งตอบแทนแก่บุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการทำงานและการแข่งขันกีฬา เช่น ประกาศเกียรติคุณ ยกย่องสรรเสริญ ให้เงินรางวัล

11. บรรยากาศองค์การของสมาคมกีฬาจังหวัด (Organizational Climate of Provincial Sports Associations) หมายถึง สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของผู้บริหาร สมาคมกีฬาจังหวัด

12. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร (Leader Characteristics of Administrators) หมายถึง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด

13. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives) หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด

14. ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสมาคมกีฬาจังหวัด

15. บรรยากาศองค์การ (Organizational Climate) หมายถึง บรรยากาศองค์การของ สมาคมกีฬาจังหวัด

16. องค์การ (Organization) หมายถึง องค์การที่มีการดำเนินงานโดยมีการกำหนด โครงสร้าง บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน

17. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship Model) หมายถึง โมเดลลิสเรล (LISREL Model) ที่อธิบายรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพสมาคมกีฬาจังหวัด โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับทิศทางของการเป็นสาเหตุ